

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

X. Differentia 10. Episcopus secundùm Canones in omni diœcesis suæ
sedere, & judicare potest,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

comparere tenetur, nisi de commissione delegato facta certus sit. Innoc. in c. Praterita, n. 1. Hostiens. ibid. de dilationibus. Marantia Part. 6. tit. de citat. Andr. Gail. l. 1. c. 6.

serv. 48. n. 6. Vallens. l. 1. tit. 29. § 4. & 5. C. inf. l. 1. Summa tit. 18. Menoch. de arbitrar. q. 67. Vallens. l. 2. Paratis. tit. 2.

X.

DIFFERENTIA 10.

Episcopus secundum Canones in omni loco diocesis sue sedere, & iudicare potest, c. Cum episcopus, de Off. ordin. in 6. Secundum leges autem Index ordinarius in loco majorum suorum iudicia exercere debet.

l. penult. Tit. de just. & iure. Bapt. à S.

Blasio 180.

I. Suppono episcopum in diocesi sua esse iudicem ordinarium, & habere proprium territorium, c. Omnes basilica 16. q. 7. Abb. in c. Cum ab ec. leharum, de off. ordin. ubi docet prater episcopum neminem in diocesi de iure communi habere territorium, unde tota diocesis est territorium episcopi in spiritualibus. Facit ad hoc c. 2. de constit. in 6. & Port. in consil. 99. n. 33 qui etiam cum Glossa in c. 1. §. 6. dist. 6. de person. 11. q. 1. episcopum dicit corporum & animatum iudicem esse eod. consil. 15. Cui etiam consuetudo suffragatur, secundum quam omnes episcopi ad executionem tam personalem quam realem, & tam contra laicos, quam clericos per totam diocesim liberè sine alicujus licentia, vel mandato pro causis ad forum ecclesiasticum spectantibus procedunt, quæ consuetudo est optima legum interpret, ab ea que recedi non potest, l. si de interpretatione, Tit. de leg. c. Cum dilectus, de consuet. Franc. Leo in thes. vel. Parte 1. c. 9. n. 31.

de off. ordin. his verbis exprimitur: Cum episcopus in sua diocesi jurisdictionem ordinariam noscatur habere, dubium non existit, quin in quolibet loco ipsius diocesis non exempto per se, vel per alium pro tribunali sedere, causas ad ecclesiasticum forum spectantes audire, personas ecclesiasticas capere. carceri deputare, nec non cætera, quæ ad ipsius spectant officium, liberè exercere possit. Adde c. Nonnulli, de Rescript. ubi prohibetur, quem trahi ultra duas diaras extra diocesim suam, nisi partium consensu literæ fuerint impetratæ: quod locum non habere in episcopis Barbosa notat. Illi enim, ut ordinarii in quocunque loco suæ diocesis possunt causas ad ecclesiasticam forum pertinentes, per se, vel per delegatos suos audire, & à quocunque loco intra illam citare, ad suum, vel delegatorum suorum iudicium trahere. Abb. & alii in clem. de rescr.

III. Pro declaratione Gloss. in c. cit. Cum episcopus notat primò soli episcopo id concedi, quia talis jurisdictionem ordinariam in tota sua

II. Hæc differentia proposita quoad primam partem serviunt, quæ in c. 7.

sua diœcesi habet. Nam territorium est solius episcopi, & non Archidiaconi, aut prælati alicujus, quod prodest reis. Nam si quis extraneus in Archidiaconatu delinquat, ab illo puniri non potest: secus si Archidiaconi subditus sit. Idem de abbatibus dicendum, illi enim non habent proprium territorium. *Secundò*, episcopus in quacunque parte diœcesis suæ sedere pro tribunali posse etiam mutato majorum suorum loco; quod tamen citatæ parti indicandum est. *Tertiò*, capturam quoque in quolibet territorii sui loco facere posse etiam in exemptis. Exemptio enim, nisi specialiter expressum sit contrarium, huic juri nihil derogat.

IV. Idem laico judici non permittitur, sed contrarium indicat, *lex penale*, Tit. *de iust. & iure*. Ubiunque prætor salvâ majestatem imperii sui, salvoque more majorum jus dicere constituit, is locus rectè Jus appellatur. Adde l. 4. Tit. *de in-*

terrog. in iure faciend. Estque consuetudinialis observatio sic necessaria, uti neglectâ sententiam irritam reddat. *Judex* enim, ut *Morantia* loquitur Part. 6. *ordine iudicior.* §. *Sententia*, n. 71. quælibet sententiam, debet stare in locis solito majorum suorum, ubi sui antecessores soliti sunt reddere jus. Alias sententia non valeret. l. *Cum sententiam*, c. *de iur. & interloc.* ubi sententia prædictis non declaratur, quia non publicè, sed in secreto, seu loco non consueto lata est. Atque ita communiter Interpretatur *leg. cit.* Tit. *de iust. & iur. tradunt* *Hoffm.* in *summ. tit. de iudic.* §. *Qualiter*, *Specul.* *sent. eod.* §. *Vantius de nullitat.* §. *Ex d. process.* n. 81. *Bartol.* in l. 1. c. *de consuetud.* *terus de process.* §. *de sententia*. Accipitur in sententiis apponi hæc clausula *Nos talis index. N. sedentes pro tribunali tali loco, &c. ubi Curia regi solet, &c. in di. potentibus.*

XI.

DIFFERENTIA II.

Iure civili consuetudo subsequens præjudicat juri scripto l. de quib. Tit. de leg. Iure Canonico autem ea tantum consuetudo præjudicat juri communi, quæ rationalis, & legitime præscripta est, c. fin. de consuetud. Bartol. 179.

I. **C**onsuetudo secundum *Isidori* mëtem l. 2. *Orig.* c. 10. & l. 5. c. 3. est Jus quoddam moribus institutum, quod pro lege suscipitur, cum deficit lex. In eundem modum *Tertull.* loquitur *lib. de Corona mil.* ex quo haurisse videtur. Duplicem faciunt DD. facti, nimirum, & juris: de qua re non est nobis anxie laborandum.

Legi potest *Franc. Suar.* l. 7. de leg. 1. *Vallonsis* l. 1. tit. 4.

Illud potius considerandum, quomodo legem vincat, eamque elidat. *Mores* illi leges, quam *Canones* potest tribuunt, hi limitatam, illæ a *biologian* *Tuliani* l. c. effatum est, in l. cit. de quæ in veterata consuetudo pro lege non